
Kvalitativ metode

Karin Torvik

Rådgiver

Senter for omsorgsforskning, Midt Norge

Høgskolen i Nord Trøndelag

Kvalitativ metode	Kvantitativ metode
En sosialt konstruert verden	En objektiv sosial verden
Oppdage begrep, lage teori (induktiv)	Teoristyr, starter med begreper (deduktiv)
Formålsforklaringer	Årsaksforklaringer
Små utvalg av case	Store representative utvalg
Nærhet til de(t) som studeres	Avstand til de(t) som studeres
Naturlige omgivelser	Kunstige omgivelser
Fleksibel	Strukturert
Tekstdata	Talldata
Uformelle analyseteknikker	Statistiske analyseteknikker

Kvalitativ forskningsstrategi	Kvantitativ forskningsstrategi
Eksperimentell design: mulig, men benyttes ikke	Eksperimentell design: Klassisk design for årsaksanalyse
Tverrsnitt: Samtaleintervju	Tverrsnitt: Spørreundersøkelse
Langsgående design: Feltobservasjon eller samtaleintervju	Langsgående design: Panelundersøkelser, prospektiv og retrospektiv
Casestudier: Feltobservasjoner, samtaleundersøkelser	Casestudier: Spørreundersøkelser
Komparativ: Feltobservasjon, samtaleintervju	Komparativ: Spørreundersøkelse

---

Kvalitativ undersøkelse

observasjon og intervju

- Data fra observasjoner og intervju kan være både kvalitative og kvantitative

---

Ulike datakilder

- Tekst, dokumenter
- Lydopptak
- Bildeopptak

Utvelging av informanter

- Utvalgsstørrelse
  - Strategisk utvelging
    - Tilfeldig
    - Ekstreme informanter
    - Intense utvalg
    - Variasjon
    - Homogenitet
    - Typiske tilfeller
    - Stratifisering
-

Utvelging av informanter

- ❑ Kritiske tilfeller
  - ❑ Snøballmetoden
  - ❑ Kriteriebasert
  - ❑ Slumpmessig
  - ❑ Teoribasert
  - ❑ Typologibasert
  - ❑ Bekreftende/avkreftende
  - ❑ Prosessbestemt
-

Utvelging av informanter

- Bekvemmelighetsutvalg

Observasjon

- Forsker er til stede
  - Samler data ved hjelp av synsinntrykk, erfaring, se og lytte
  - Åpen eller skjult observatør
  - Observatørroller
    - Fullstendig observatør
    - Deltakende observatør
    - Fullstendig deltaker
-

Forskerrolle	Skjult opplegg	Åpent opplegg
Deltaker	Fullstendig deltaker	Observerende deltaker
Ikke deltaker	Ren observatør	Tilstedeværende observatør

Datainnsamling

- **Strukturert observasjon**
    - Track sheets
    - Video

  - **Ustrukturert observasjon**
    - Manuelle notater
-

Kvalitative intervju

- Forskningsspørsmålene kan være
    - Beskrivende, knyttet til konkrete hendelser eller handlinger
    - Fortolkende, hvordan informantene oppfatter eller fortolker hendelser eller handlinger
    - Teoretiske, avdekke årsaker eller hensikter med handlinger og begivenheter
-

Intervjustruktur

- Ustruktureret
  - Semi – struktureret eller delvis ustruktureret
  - Struktureret intervju
  - Struktureret intervju med faste svaralternativer
-

Oppbygging av intervju

- Innledning
  - Faktaspørsmål
  - Sensitive spørsmål
  - Avslutning
-

Datainnsamling

- Oppmuntre til refleksjon
    - Hva mener du?
    - Hvordan opplevde du?
  - Be om utfylling av svarene
  - Gi respons
  - Lytt
  - Kroppsspråk
  - Respekter informantens grenser
-

Datainnsamling

- Korte, enkle spørsmål
- Ikke avbryt
- Testintervju

Datainnsamlingsredskaper

- Video
  - Lydbånd
  - Notater
    - Intervju
    - Observasjon
-

Fokusgruppeintervju

- Intervjuguide

- Første fase

- Introduksjon

- Kjøreregler

- Andre fase

- Datainnsamlingsfasen

- Tredje fase

- Oppsummering av informasjonen

- Avsluttende kommentar fra alle deltakerne

Informasjon ved ulike datainnsamlingsmetoder

Individuelt intervju	Måler individuelle, personlige synspunkter på et fenomen/forhold. Her teller alle likt.
Gruppeintervju	Måler gruppesynspunkter eller gir et inntrykk av enighet/uenighet i en gruppe. Alle enheter teller ikke likt
Observasjon	Måler hva brukerne faktisk gjør i ulike sammenhenger i stede for hva de sier de gjør (intervju)
Dokumentasjonsundersøkelser	Måler forhold indirekte når primærdata er umulig å innhente. Kan brukes når vi ønsker synspunkter på eller fortolkning av en hendelse, eller hva mennesker faktisk har gjort i en situasjon (referat)

Undersøkelseseffekter

Individuelt intervju	Intervjueffekt Konteksteffekt
Gruppeintervju	Intervjueffekt Konteksteffekt
Observasjon	Observatøreffekt Konteksteffekt
Dokumentasjonsundersøkelser	Tilgang til dokumenter Sekundærdata